

תרגיל קונסולרי הרגז

את העיתונאים הצרפתיים

פסטיבל סרטים בלי שערוריה קטנה אינו פסטיבל ראוי לשמו. מי שהצילה את המצב בריו...

מדי שנה, עם הצגת הסרט הצרפתי בתחרות, הקונסוליה האות נהוגת לערוך מסיבה לכל האורחים...

כעיה. באותו היום הציג הפסטיבל סרט נוסף, היום השישי של הבימאי המצרי יוסוף שאהין. הסרט, בכיכובה של הזמרת דאלידה, שהיא ילידת מצרים ואף הספיקה להופיע כסרט של שאהין לפני שהפכה לכוכבת זמר בשנות השישים, וזה לכבוד מיוחד ושובץ לשעת ההקרנה המרכזית של אותו ערב, כלומר שעה 8.

הקונסוליה הצרפתית עשתה מהר חשבון, והבינה שלפי התיכנון המקורי עומדים להכשיל לה את המסיבה, כי אפילו בריו אין נהגים להתקבץ רק בשעה 1 אחרי הצות, כפי שזה צריך היה לקרות אילו התחילו להציג את שאהין אחרי 10 בערב. מייד הורמו טלפונים, הופעלו להצגים, והפסטיבל, המעוניין כמובן ביחסים טובים עם צרפת, שינה את לוח ההצגות, קודם יוקרן הצרפתי ואחר-כך המצרי.

שאהין זעם והגיש קובלנה רשמית. עוד יותר זעמו העיתונאים הצרפתיים במקום, שראו כהתי נהגות הקונסוליה עדות לספח בגזיו של הר אימפריאליזם הצרפתי, והקימו בשל כך רעש גדול. היו אף שהאירו את אוזני הקונסול המקומי לכך שצרפת אומנם מיוזגת על-ידי אשת חיי, אבל ברומזת היא שותפה ב-50% בסירטו של שאהין. כלומר, עליה להיות מעוניינת גם ביקרו של סרט זה.

תגובת הקונסול: "מה זה עוזר לנו? הרי איש אינו יודע שאנחנו שותפים בסרט המצרי"

שעות ההצגה נשארו לטובת צרפת, כמה מן העיתונאים ואנשי הקולנוע הצרפתיים עזבו בהפגנתיות את המסיבה שנערכה לאחר-מכן, כדי להביע תרעומת על המעשה.

בסופו של דבר, נראה שהתרגיל הקונסולרי לא סייע לאיש. הסרט הצרפתי לא זכה כשום פרס. ואילו שאהין עצמו קיבל פרס-תנחומים, אות-הוקרה לכלל יצירתו, שבה אין לסרט החדש, היום השישי, מקום מרכזי.

תדרוך

חובה לראות

תל-אביב: אוואנטי פופולו, שואה, חנה ואחיותיה, הנבל הבורמזי.

ירושלים: שואה, חנה ואחיותיה, הנבל הבורמזי.

חיפה: אוואנטי פופולו, חנה ואחיותיה, עוברת-אורח.

ברבורים מזדקנים

ג'ינג'ר ופרד (פאר, תל-אביב, איטליה) - אם משהו יתעקש למשוך חוט מקשר בין סירטו הלפני-אחרון של פליני והספינה שטה לסירטו האחרון הזה, גינג'ר ופרד - הוא לא יתקשה. והספינה מסתיים כשהעיתונאי, זקן ושהוי במקצה, יושב בסירת-ההצלה בחברת סוסי-יאוד ענקי, ומבשר לצופים שרוב נוסעי האוניה ניצלו. בגינג'ר ופרד, את מקום ההימוטום ממלא פסל פאלי ענק, הניצב במרכז תחנת-הרכבת של רומא. המי-לצות האנושיות, המרכיבות את העולם הסלווויזיוני-סיוטי של פליני, מקבילות אולי לשיירת הדמויות הדקדנטיות שהצופים מתוודעים אליהן באולם-האוכל של הספינה. המסר אליבא דפליני נשאר בעינו: גם ג'ינג'ר ופרד הם, בסופו של דבר, שרי-דים עייפים ומזדקנים, המתאמצים לשמור על שלולית קטנה של שפיות ולברוח בחזרה כל אחד לעולמו; גם אם עולמו של פיפו/מאסטרואני/פרד הוא עולם של מישיה-פעם-משהו, ואינו עוד כי אם שבר כלי, המנסה לשמור על כבוד עצמי; גם אם עולמה של מסינה/אמליה/ג'ינג'ר הוא של מישיה-הת-משחו והעדפה לגמור את חייה באלמוניות של סבתא בורג'נית. לאמנים של ממש, אומר פליני בעצב, גם אם הם רק אמנים של הצגות וודוויל, כמו פיפו ואמליה, אין עוד מקום בעולמנו. כפי שאין מקום לאיכות אחרת בחיים. החיים המודרניים הפכו את האדם לצרכן של תיקשורת, משועבד בעל כורחו. וכאן נכנס לתמונה מסר אחר של הסרט הזה - המסר האנטי-סלווויזיוני. אין ספק שפליני מתעב, לועג, שונא וחרד

מסינה ומאסטרואני - מופלאים

את הסלווויזיה. לדעתו, החליפה הסלווויזיה לא רק את האמנות כי אם גם את המציאות, וכל מה שהאדם תופס דרכה הוא מסולף. לכן הרוחות של ג'ולייטה, סרגינה של אמארקורד וכל הדמויות האחרות שרדמו את האמן לאורך כל סרטיו יוצאים מדמיונו ואהובים עליו כחלק מעולמו הקודח. לא כן המיפלצות הסלווויזיוניות של ג'ינג'ר ופרד. הן סיוטיה של המציאות החדשה באיטליה, שבה אין מקום אפילו למיגוש מחודש של פיפו ואמליה, אלא אם הוא קצר ביותר ועשוי להראות עד כמה עבר זמנם של האמנים האנושיים.

יהדות הדימעה

אהבה במחתרת (הקולנוע, בית-ציוני-אמריקה, תל-אביב, אנגליה) - סרט סלווויזיה, שנראה כזה גם על המסך הגדול, פותח את אחד האולמות הסימפאטיים ביותר שאפשר למצוא היום בתל-אביב. האולם שימש פעם את בית ציוני אמריקה לכל מיני פעולות תרבות. עתה, בטיפולם של המפץ אלי גלפנד וסירטי רול, הפך לאולם-קולנוע נוח, נעים ואלגנטי. עם הקרנה טובה ואווירה טובה, חבל שאי-אפשר להרעיף שבחים דומים גם על הסרט שפתח אותו. אנתוני פיין (הגברת נעלמה, שהוצג לפני כמה ימים בסלווויזיה), הוא בימאי חסר-מעוף, הלוקה בחושי-העיתוי ובטאקט. הוא עיבד את אסור (כך נקרא הסרט במקור) לפי סיפורו של ליאונרד גרוסמן, היהודי האחרון - סיפור הישרדותו של יהודי בגרמניה הנאצית. המצילה הנוכחיה היא ז'אקלין ביסה, שקשה לעמוד בקסמיה האישיים, אבל היא נאלצת לדקלם טכסט כמעט בלתי-אפשרי, בעודה מתרוצצת הלוח ושוב בין משימותיה במחתרת (הצלת יהודים) לבין סצינות-המיטה הסוערות שלה עם הגבר (היהודי) הנאה, בעל הפנים המעונים, יורגן פרוצנאו. גם עליו מוטלות כמה סצינות מביכות בהחלט, כמו זו שבה עליו לשמוע ניצול אחר, המצטט לפתע במחבוא, כהעודת זהו, את "שמע ישראל". הסיפור כולו מלא חורים בלתי מתקבלים על הדעת, כמו

ז'אקלין ביסה ויורגן פרוצנאו - לא אמין

סצינת פרידה של פרוצנאו וביסה נאמו, הנשלחת למחנה הריכוז. השניים, המסתתרים כל הזמן ומנתקים כל מגע עם האם, בשל האיום של חוקי-נירנברג, באים להיפרד ממנה דווקא כמה דקות לפני שמפנים אותה ליעד הסופי. זו רק דוגמה אחת מיני סצינות רבות אחרות שאינן מתקבלות על הדעת, הממתיקות באופן מגניב סיפור שצריך היה להיות מזעזע ומחרד. תחת זאת, זה הפך לסיפור-אהבה כמעט-נעים, עם דימעה קטנה. חבל.

זמרת-שחקנית דאלידה בסירטו של יוסוף שאהין "היום השישי" המצרים נעלבו

*** אוואנטי פופולו (גורדון, ישראל, מוצג גם בעצמון 2 בחיפה): סרט קטן ולא-יומרני, המציג כמה אמיתות אנושיות שמעבר לדיעות הפוליטיות המיליטנטיות, באנושיות, כחום ובהומור. שני חיילים מצרים רוצים לחזור הביתה בשלום, ואחד מהם נאלץ לדקלם את המנוולוג של שיילוק כדי להציל את עורו ממישמר ישראלי נבוך. לא משנה אם מודהים עם המצרים או עם הישראלים, או אפילו עם השוודי המת - המילחמה מוצגת כשיא טימטומה. *** חנה ואחיותיה (שחף, ארצות-הברית, מוצג גם בכפיר בירושלים ובשביט בחיפה): השעתיים היותר נעימות שאפשר לבחור על מסך הכסף, מכל מה שנראה השבוע. סרט מבריק ואנושי גם יחד, שופע אהבה וסובלנות, סבלנות ומישפחתיות של וודי אלן, לצידו שלוש נשים מופלאות: אשתו, מיה פארו, כחנה בתפקיד המושלם ובשיא הרכות שביטאה מעודה, בארברה הרשי ודיאן ויט, בשתי צלעות נוספות במישפחת הגנשים. יש גם מייקל קיין, כאחד התפקידים האמינים ביותר שעשה על הבר. *** הנבל הבורמזי (לב 1, יפאן, מוצג גם ברון בירושלים): עידכון של הבימאי קון איצ'יקאוהו לסרט ישן שלו - כיצד המיל-חמה משבשת את שפיות-הדעת של האדם. עינה פינרו